

"עיגולים של שמחה וניצנוץ כוכבים" בטקס פרסי המצויינות של קרן שלם לשנת 2011

מאת: גילי ניצן, יועץ הסברה קרן שלם

טקס פרסי המצויינות ה-15 של קרן שלם התקיים בחודש ינואר השנה במוזיאון ארץ ישראל ברמת אביב. באירוע הוענקו אותות ופרסים ל-10 זוכים אשר בלטו בעשייתם לשילוב ושיפור איכות חייו של האדם עם הפיגור השכלי בקהילה.

מאות המשתתפים אשר גדשו את אודיטוריום המוזיאון התרגשו מביצוע השיר "שמחות קטנות", של היוצר מיכה שטרית, בביצוע להקת "צלילי אביב" - אק"ם ת"א, בניהולה המוסיקלי של רותי רייניך.

וכמו במילות השיר "עמוק בליבך, עיגולים של שמחה.....יהללו, יהללוך מלאכים, ולא תאבד דרכך בזוהר ובחשיכה יהללו, יהללוך מלאכים, שמחות קטנות יאירו, כנצנוץ הכוכבים", התמלאה הבמה ב"עיגולים של שמחה וניצנוץ כוכבים".

השנה, בלט הטקס ב"צבעוניותו". זוכים ממגזרים שונים, מכל קצוות הארץ, קיבלו הוקרה ופרסים עבור עשייתם המהווה דוגמה ומופת, הזוכים, המשפחות, החברים, השותפים לדרך ואלו עם הפיגור השכלי זכו לרגעים של הוקרה וכבוד.

בין הזוכים השנה: כנסת ישראל ומפעל שמן מרוקאי במעלות שזכו באות המעסיק והביאו את עובדיהם לאירוע. ראש מועצת כאבול חסן בוקאעי, תושבי היישוב הדתי נוף איילון ובראשם משפחת לוי קיבלו את אות הקהילה המחבקת ותיבלו את הטקס בשמחה רבה עם עשרות בני הנוער המתנדבים אשר הגיעו מהיישוב ולא שכחו לתת הרבה כבוד לשר הרווחה והשירותים החברתיים השר משה כחלון.

עוד נמנו עם הזוכים, פרופ' שונית רייטר, מביה"ס לחינוך באוניברסיטת חיפה, התאטרון הקהילתי "ידידות" ברעננה,

עו"ד אהרלה רוזן מירושלים, אשר קיבל את אות המתנדב, הגב' תרצה שרייבר מייסדת מרכז "טף לטף" במודיעין עילית, צוות נכויות באגף לשירותים חברתיים באגף הרווחה שבעיריית לוד וצוות אק"ם חדרה.

באירוע גם הושקו הלוגו החדש והרענן של קרן שלם ואמנת ראשי ראשי הערים והרשויות, ובה מעל 240 חותמים. ד"ר דליה ניסים, מהאגף לטיפול באדם עם הפיגור השכלי במשרד הרווחה והשירותים החברתיים ודרור כהן, המתגורר במערך דויר מוגן של מעונות גל וחבר ועדת הפרס, הפתיעו בכישורי הקוסמות שלהם עם ה"ליצן לגדולים" שלומי אלגוסי. אז מי אמר שהשמיים אינם הגבול?

עוד על הזוכים בעמודים 2-3

הסתיים קורס ראשון מסוגו לפיתוח יזמות עסקית לתעסוקה לאנשים עם פיגור שכלי בקהילה

21 מנהלים מע"שים ממגזרים שונים ברחבי הארץ, השתתפו בקורס ראשון מסוגו - יזמות עסקית ופיתוח יחידות יצרניות במע"שים של השרות לטיפול באדם עם פיגור שכלי בקהילה. את הקורס שנערך על פני שנה שלמה ארגנו משרד הרווחה, קרן שלם ומט"י נתניה, במימון קרן שלם. 21 מנהלים מע"שים מכל המגזרים ברחבי הארץ, השתתפו בו במטרה לרכוש כלים לפיתוח הראייה העסקית בשוק החופשי וכלים ליצירת סביבה עסקית גם במע"שים.

בישראל פועלים כיום 71 מע"שים, הנותנים מענה תעסוקתי ליותר מ-4,400 אנשים עם פיגור שכלי מעל גיל 21. בנוסף להם, יוצאים כ-800 אנשים לעבודה בשוק החופשי, בסטטוס של יחסי עובד-מעביד, בליווי המע"שים ברשויות המקומיות.

הקורס, כלל הרצאות של אנשי מקצוע מתחום היזמות והפיתוח העסקי, במטרה להכשיר את המשתתפים לפיתוח כיווני פעולה עסקיים חדשים של המע"ש עבור המועסקים בתעסוקה המוגנת.

המנהלים קיבלו מגוון כלים לפיתוח הראייה העסקית של השוק החופשי וכלים ליצירת סביבה עסקית מודרנית דומה במע"ש. בסיום הפרוייקט, הכינו המשתתפים תוכנית עבודה עסקית יישומית למע"ש המשמשת ככלי עבודה ליציאה לדרך.

אות הוקרה לאישיות ציבורית לפרופ' שונית רייטר מאוניברסיטת חיפה

פרופ' שונית רייטר, מאוניברסיטת חיפה, עוסקת בתחום הנכויות ההתפתחותיות ובתוכם מוגבלות שכלית למעלה מ-30 שנה. בעבודתה, מחברת פרופ' רייטר בין התאוריה למעשה בתחום החינוכי תעסוקתי ושיקומי, פיתחה תוכניות לימודים שתורמו לשיפור התפקוד של האדם בעל המוגבלות השכלית ושיפור איכות חייו, הקימה מרכז בינלאומי לנכויות התפתחותיות ועמדה בראש ועדה שבנתה תכנית לימודים "לקראת בגרות ל"ב 21" המיועדת לתלמידים עם פיגור שכלי.

בעל המוגבלות השכלית ושיפור איכות חייו, הקימה מרכז בינלאומי לנכויות התפתחותיות ועמדה בראש ועדה שבנתה תכנית לימודים "לקראת בגרות ל"ב 21" המיועדת לתלמידים עם פיגור שכלי.

"אות הוקרה למתנדב" הוענק לעו"ד אהרל"ה רוזן מירושלים

גם למתנדבים אשר עושים עבודתם בצניעות מגיע לזכות בהוקרה. עו"ד דב אהרון רוזן מירושלים קיבל את אות הוקרה של קרן שלם למתנדב, לשנת 2010, עבור 30 שנות פעילות בסיוע ויעוץ משפטי, ללא תמורה, למשפחות של אנשים עם פיגור שכלי. עו"ד רוזן, שימש בעברו במשך עשור גם כיו"ר אקו"ם ארצי וכעשרים שנה כיו"ר אקו"ם ירושלים.

אות הוקרה למעסיק למפעל "שמן מרוקאי" במעלות

מפעל "שמן מרוקאי" במעלות פועל מזה כשנתיים וחצי ומייצר מוצרי קוסמטיקה לשיער. 11 מעובדי המפעל הם אנשים עם פיגור שכלי ונכויות אחרות. איתן ארבל מנהל המפעל ואיציק עמר מנהל מחלקת אריזה חרטו על דגלם את נושא השילוב של אנשים עם פיגור שכלי במסגרת תעסוקתית לצד אנשים רגילים ובמסגרת נורמטיבית תוך דגש על רגישות לצורכיהם.

פרס מצוינות למחלקת הנכויות באגף הרווחה בעיריית לוד

מחלקת הנכויות בראשותה של עו"ס נירה בורג-סמו, באגף הרווחה בעיריית לוד, זכתה בפרס מצוינות של קרן שלם על פעילותה רבת השנים לשיפור איכות חייו של האדם עם הפיגור השכלי ושילובו בקהילה. מחלקת הנכויות ועו"ס נירה בורג-סמו הצליחו יחד עם מנהלי המסגרות לקדם פיתוח שירותים לאנשים עם פיגור שכלי בעיר: מעון יום שיקומי, מסגרת יום מע"ש, יחידה טיפולית ומועדון חברתי. צוות הנכויות וצוות מנהלי מסגרות היום בקהילה, מגלים חשיבה יצירתית וחברים יחד לקידום ופיתוח רצף השירותים בעיר.

מכובדי,

אנו בפתחו של חג הפסח. חג, המסמל יותר מכל את חירותנו. במשך 40 שנה הלכו בני ישראל במדבר. יציאה מעבודת לחירות, נחושים להגיע לארץ המובטחת בה יוכלו להיות חיים נורמטיביים ולממש את עצמם ואת יכולותיהם. חג הפסח מסמל גם את האביב, פריחה, צמיחה והתחדשות. וכך, גם אנחנו, בקרן שלם פועלים מדי יום ביומו לפיתוח שירותים לאדם עם הפיגור השכלי למען צמיחתו ושילובו בקהילה. לאפשר לו לבטא את יכולותיו, לפרוח ולבלב. עבורנו, חירות היא ערך עליון לחיים נורמטיביים, אך יש כאלו, אשר חרות וצמיחה עבורם הם אתגר יומיומי. הזכות והחירות להשתלב בקהילה, לתעסוקה הולמת, לחינוך, לבריאות, זכות לנגישות, לספורט, לתרבות ובריאות.

השנה השיקה קרן שלם את אמנת "ככל האדם" עליה חתמו מעל 240 ראשי ערים ורשויות בישראל, והתחייבו לשים אל מול עיניהם את טובתו של האדם עם הפיגור השכלי ומשפחתו, ולפעול לשילובם ולמימוש זכויותיהם.

אך גם עלינו, הציבור הרחב, אשר יצא השנה לרחובות וקרא לצדק חברתי, ליישם את האמנה ולהוביל שינוי. לשלב ולהסיר חסמים וסטגימות, להתעניין ולהינות מיכולות מופלאות, של אנשים מיוחדים, בכל תחומי החיים ולחנך את ילדנו לאהבה וכיבוד השונה.

בטקס פרסי המצוינות של קרן שלם שנערך לפני כחודשיים, זכינו לראות פרויקטים מיוחדים ומעוררי השראה. זכינו לראות את הישראלי היפה, התורם, המשלב. זכינו לראות כיצד בכל המגזרים, העסקי, הפרטי, הציבורי, החילוני, הדתי והערבי, עושים פעילות ענפה לטובת שילובם של אנשים עם פיגור שכלי. פעילות הראויה לחיקוי ולהערכה.

מדי שנה משקיעה הקרן מעל 28 מיליון ש"ח אולם השכר האמיתי הוא לראות את התוצאות בשטח. אך יותר מכל, השכר האמיתי הוא הברק בעיניים והחיוך של האנשים עם הפיגור השכלי ובני משפחותיהם.

אני מאחל לכולנו, חג פסח שמח וצמיחה בכל תחומי החיים.

ממני,

אלי דדון - יו"ר קרן שלם
ראש מועצת בית דגן

פרס מצויינות לצוות במסגרת הקהילה לאקים חדרה

עמותת אקים חדרה החלה את פעילותה לפני 51 שנים והיתה לחלוצת הדרך בטיפול ושילוב אנשים עם פיגור שכלי במסגרות תעסוקה ושילוב מלא בקהילה. צוות אקים חדרה בניהולו של בני אחרק נבחר על ידי ועדת פרס של קרן שלם על

עבודתו המקצועית והמסורה לקידום צרכי אוכלוסיית הפיגור השכלי בעיר. צוות אקים חדרה מאופיין ביצירתיות ויוזמה אשר הביאו להקמת פרויקטים כגון בריכה טיפולית, הוסטלים, דירות, דיור למזדקנים, פעילות פנאי והקמת מרכז יום למזדקנים אשר נמצאים בשלבי סיום.

אות יקיר קרן שלם לראש רשות הוענק לחסן בוקאעי ראש מועצת כאבול

ראש מועצת כאבול, חסן בוקאעי, קיבל את אות יקיר קרן שלם לראש רשות בעבור פעילותו למען קידום אנשים עם נכויות ופיגור השכלי. בוקאעי, מגלה אוזן קשבת ושירות אדיב לאנשים עם הצרכים המיוחדים, הוא קשוב לצרכיהם וצרכי בני משפחתם, תומך ומקצה תקציבים לפרוייקטים מגוונים. בלטה במיוחד עשייתו להקמת מועדון חברתי ולאחרונה גם

להקמת מע"ש אזורי בכפר, המשרת גם ישובים מהסביבה. בוקאעי עוסק באופן אישי ואינטנסיבי בגיוס מקורות ומשאבים לבעלי הצרכים המיוחדים ופעילותו מהווה דוגמה ליוזמה ועשייה.

אות הוקרה מיוחד לתרצה שרייבר מייסדת מרכז "טף לטף" במודיעין עילית

מרכז "טף לטף" הוקם ביוזמת תרצה שרייבר בשנת 1996 וכיום הוא המרכז השני בגודלו בארץ, בהיקף הפעילות לילדים "מיוחדים", מגיל ינקות ועד גיל בית הספר. ייחודו של המרכז הוא

בדגש על פעילויות משותפות של הילדים עם הקהילה הסובבת אותם, במטרה להביא לשילובם וקבלתם באופן טבעי בסביבתם, תוך תמיכה בבני המשפחה. ילדים ובני נוער "רגילים" מתנדבים ומשתלבים בפעילויות המרכז במטרה לשנות עמדות במיגזר הדתי-חרדי. מאז הקמתו, זכו ליהנות משירותי מרכז טף לטף מעל 1500 ילדים עם צרכים מיוחדים.

אות הוקרה לקהילה מחבקת לתושבי נוף איילון

תושבי נוף איילון קיבלו פרס מצויינות על היותם "קהילה מחבקת ומשלבת" לאנשים עם פיגור שכלי. בני הזוג חיים ודבורה לוי, תושבי הישוב, הוריו של איתן, בן 17.5 הלוקה בשיתוק מוחין, ייסדו לפני כ 7 שנים את פרויקט "איתנים בדרך" בו לוקחים חלק כ 40 ילדים הנהנים מפעילות

התנדבותית אליה נרתמו רבים מתושבי נוף איילון ובני הנוער ביישוב הפועלים לסיוע למשפחות ולחניכים, עם הפיגור השכלי במגוון תחומים, ביניהם, ארגון ימי כיף, מחנות, ליווי טיולים ואירוח בביתם.

אות הוקרה למעסיק - לכנסת

כבר בשנת 2006, החלה הכנסת, ביוזמה של יו"ר הכנסת דאז דליה איציק, להעסיק עובדים עם פיגור שכלי במשכן הכנסת. במסגרת זו החלה הכנסת לשלב 15 עובדים ששובצו ביחידות הכנסת השונות לצורך ביצוע תפקידים המותאמים לרמת תפקודם.

בשנת 2008, ביצעה הכנסת קליטה של עובדים אלו כעובדי הכנסת לאחר שבוצע להם אבחון תעסוקתי ע"י משרד התמ"ת. העובדים משולבים באופן שוטף בכל פעילויות הכנסת: השתלמות שנתית, יום עובד, יום האישה, ימי צוות וכו'. העובדים מועסקים כעובדי הכנסת וזוכים לשכר וזכויות בדומה לעובדי המשכן.

תאטרון ידיות ברעננה מצטיין קרן שלם בתרומה לקהילה של האדם עם הפיגור שכלי

התיאטרון הקהילתי "ידיות" של עיריית רעננה פועל כבר מעל 10 שנים במטרה להעלות את המודעות הציבורית לפוטנציאל הרב הגלום באדם בעל הפיגור השכלי, להסרת חסמים ולהעברת המסר כי בשיתוף פעולה קהילתי ה"שמיים הם הגבול". בתאטרון פועלים קבוצה של 13 שחקנים עם פיגור שכלי בגילאי 30-60, ברמת פיגור נמוכה ובינונית, לצד שחקנים

חובבים רגילים. ההצגות משמשות כלי חשיפה, העברת מסרים חברתיים והעלאת דילמות מחייהם של השחקנים עם הפיגור השכלי.

“הפרחים אומרים לי תודה”

חממה טיפולית – מע"ש בית יעקב, ירושלים

ה'חממה הטיפולית' מע"ש בית יעקב, הינה מפעל תעסוקתי חדש שהוקדם לצרכי גיוון תעסוקתי, לנשים בוגרות עם צרכים מיוחדים בירושלים. ה'חממה' הפכה לפינת חמד, אהובה במיוחד, עם המון סיפוק, העציצים, שהם התוצר המוגמר, הם גאוותן ומשמשים אותן כלי, בעזרתו ניתן לשמח את הזולת. כפי שאמרה אחת הבנות: "אני מרגישה שאני מסוגלת לתת, להעניק ולא רק לקבל". הטיפול ב'חממה' מעניק צמיחה תרתי משמע, לבנות ולפרי ידיהן. "הגינה נותנת לי הרגשה שאני שווה וחשובה", מספרת אחת הבנות, ואחרת סיפרה כי היא 'שומעת' את הפרחים אומרים לה תודה!

קרן שלם סייעה במענק לרכישת החממה ולציודה

הכי כיף בחצר של 'מרכז שטיין' – בחיפה

הסתיים פיתוח חצר הפעילות המיוחדת ב'מרכז שטיין', המופעל על ידי עמותת אלווין ישראל, ובו פועל מעון יום שיקומי לכ-40 פעוטות עם מוגבלות, בגילאי חצי-שנה עד שלוש. בעיצוב החצר, שתוכננה על ידי צוות רב-מקצועי, מגוון רחב של פעילויות מאתגרות קוגניטיביות, חושיות ומוטוריות. בתכנון להתנסויות מגוונות המתאימות ליכולתם ולצרכיהם. החצר כוללת בית עץ גדול המאפשר לימוד מיומנויות יום יומיות, שביל פעילות המספק פעילויות מוטוריות ותחושתיות, לפעוטות הולכים ולפעוטות בכיסאות גלגלים, גבעת דשא עליה יכולים הילדים לטפס ולהתגלגל ולציוד משטח נדנדות המספק הנאה וגירויים וסטיבולריים. במקום פועל גם מרכז למשפחה המציע פעילויות פנאי, טיפולים פרטניים, דיאדים וקבוצתיים. הפרוייקט בוצע בסיוע הביטוח הלאומי.

קרן שלם סייעה במענק לפיתוח וציוד החצר.

בחצר של ה'תמנון' בבת ים

ילדי אשכול גני הילדים לחינוך מיוחד בבת-ים 'תמנון', לשעבר 'חלמית', יכולים לחייך. מעכשיו יוכלו ליהנות גם בפעילות היום הארוך מתשתיות חדשות וממתקנים חדשים ומתקדמים. בחצר, הוצבו מתקני משחק ידידותיים המותאמים לאוכלוסיית הגן. לטובת בטיחותם ונוחיותם של הילדים, הותקנו חיפויי גומי למניעת פגיעות. לעבודות הפיתוח קדם תכנון, בבסיסו תפישה פדגוגית, לפיה החצר היא חלק ממרחב הלמידה של הילדים, והשהות בה, לצד היותה מקור להנאה, מנוחה ופנאי תורמת גם להתפתחותם המוטורית, החברתית והשכלית. זאת, תוך התייחסות לצרכיהם המיוחדים. פרויקט שיפוץ החצרות, נעשה בשיתוף אגפי החינוך, השירותים החברתיים והיחידות השונות בעירייה. במימון הפרוייקט סייע גם המוסד לביטוח לאומי.

קרן שלם סייעה במענק לפיתוח וציוד החצר

“שלוש ארבע ולעבודה”

מפעל רב נכותי “חושן” המחודש נפתח במועצה האזורית שפיר

לאחר תקופת בניה והרחבה ממושכת, נפתח המפעל הרב נכותי “חושן” במושב אבן שמואל, במועצה האזורית שפיר. המפעל מספק תעסוקה לעשרות אנשים עם צרכים מיוחדים העוסקים בעבודות מגוונות וברמות שונות. באירוע הפתיחה, שנערך בינואר השנה, השתתפו המשתקמים ובני משפחותיהם, ראש המועצה האזורית שפיר, נציגי ציבור, יו"ר קרן שלם וראש המועצה המקומית בית דגן, מנכ"ל קרן רש"י, מנהל הקרן לפיתוח שירותים לנכים בביטוח הלאומי, רבנים וכל השותפים לפרוייקט. את הטקס ליוו בשירה קבוצת משתקמים, לצד מתנדבים וילדים מהקהילה. צוות המפעל בונה תוכנית קידום אישית, המכוונת להקניית הרגלי עבודה ומיומנויות, כאשר המטרה היא יציאה לתעסוקה בשוק החופשי למתאימים.

קרן שלם סייעה במענק לבניה.

מימין: א.אברגל, ח"כ אורלב, א.דדון, א.אלוף ומנכ"ל משרד הרווחה בני איצקוביץ

מע"ש ראשון למגזר הבדואי בצפון

מע"ש “בית זרזיר” הוא הראשון באזור הצפון, שנותן מענה לאוכלוסייה הבדואית. הוא הוקם ביוזמת אגף הרווחה במועצת זרזיר ובסיוע ע"ש שירותי בריאות ומשרד הרווחה האגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי. במע"ש החדש עובדים כ-16 חניכים מהכפרים הבדואים באזור, זאת, בליווי צמוד של המפקחת גב' ניהאי בשארה ממשרד הרווחה והגב' אמירה חליל, מנהלת לשכת הרווחה במועצה. המסגרת משלבת תעסוקה המותאמת ליכולות המשתתפים ולמסורת של המגזר הבדואי כמו מלאכת יד ועוד.

קרן שלם סייעה במענק לציוד המסגרת

לעבוד וליהנות במע"ש עילבון

מחודש מאי 2011 עובדים 12 אנשים בוגרים במע"ש בתעסוקה מגוונת המותאמת ליכולותיהם ונהנים גם מפעילויות טיפוליות ופרא רפואיות: פיזיותרפיה וריפוי בעיסוק שמטרתן לסייע לחניכים לרכוש מיומנויות פזיות, חברתיות ולפתח מוטוריקה עדינה וגסה. בנוסף, מעניק המקום חוגי תרבות פנאי ותעסוקה חברתית מגוונת. המקום נפתח ביוזמת מחלקת הרווחה ומופעל על ידי חברת "רנד".

קרן שלם סייעה במענק לצידוד המסגרת

'מי בא למועדון' ביהוד

מועדון 'ארז' המחודש, המופעל ע"י עמותת אקים, ניפתח מחדש בדצמבר 2011 ביהוד. המועדון, נותן מענה למשפחות להם בן משפחה עם פיגור שכלי מהאזור. שיפוץ ואבזור המועדון נעשה הודות לשיתוף פעולה של ראש עיריית יהוד-מונוסון, אגף הרווחה ובתמיכת קרן שלם ושל איקאה ישראל.

קרן שלם סייעה במענק שיפוץ המועדון.

מתחדשים ב'טף לטף' - מודיעין עלית

הורחבה הכיתה הסיעודית בבית הספר 'טף לטף' לילדים עם פיגור קשה ולילדים סיעודיים. נרכש ציוד סיעודי- מקצועי, המסייע לפעילות היום הארוך במסגרת, הכולל בין השאר: מיטות טיפול מתכווננות, מעלונים ואביזרי סיעוד נלווים. כמו כן נרכש ציוד לחדר החתלה. בית הספר 'טף לטף' מיועד לילדים עם פיגור שכלי בינוני, מורכב וקשה. לצד הטיפולים, במטרה להעניק להם סביבה תומכת ולהביאם לעצמאות מרבית. בכיתה הסיעודית, נערכות פעילויות לגרייה חושית, לוויסות חושי ולתקשורת בסיסית (תת"ח). זאת, על מנת לספק לילדים איכות חיים והנאה. בית הספר מפעיל מערך חוגי העשרה בתחום הרגשי והטיפולי ומפעיל יום לימודים ארוך, בהשתתפות מתנדבים מן היישוב.

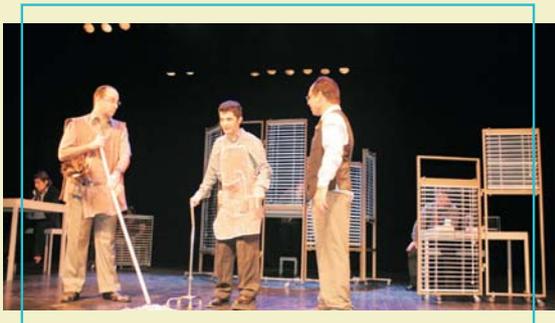
קרן שלם סייעה במענק לצידוד

צ'יפס על הבמה - מה לשחקני תיאטרון עם פיגור שכלי ולחברת הי-טק?

שחקני התיאטרון האחר' של אקים, שכל שחקניו הם אנשים עם פיגור שכלי, מופיעים בהצגה חדשה, רווית הומור, כעובדי חברת היי-טק המייצרת ציפים. החברה, הנכנסת לקשיים, מזמינה קאוצר להוציא את העגלה מהבז'י. במפגשים עם הקאוצר נחשפים הצופים לאמיתות משעשעות ולעתים כאובות לגבי היחס לחריג. המחזה וסופו המפתיע מציעים מבט שונה על טיבה של הצלחה ומטילים ספק בתפיסה המקובלת של הנורמלי בחברה. בהצגה 9 שחקנים ושחקניות עם פיגור שכלי, אשר פועלים בהתנדבות במטרה לשנות לחיוב את עמדות החברה כלפי אנשים עם פיגור שכלי ולחשוף בפני הציבור הרחב את יכולותיהם, כישוריהם והצלחתם. יוצרי ההצגה: המחזאי - גיא בירן, בימוי- רועי הרץ רוסו, ניהול: נדב ענבר, ייעוץ אומנותי: חיים טל

קרן שלם סייעה במענק להפקת ההצגה

אמנויות

ביקורת תיאטרון

אלה,
 קראים אי אים בכרן אני בן שמונה ומצי מציגים.
 נלכתי עם אמא אונצ'ה "3'0'0" ביאטורן זבצגיים. אצ'ינו
 בוצ'ה שנייה מציגין ומעניין מאז. בנמאלה לא יצגתי מה
 נואך אנויה, אז נבנתי אחי רבץ ענו, על אמא נוצ'ה
 עם שחקנים אהארו מקסימים. נרצ'תי שחזר אחרים "לא
 נכבז" כי אמרתי שיש עם פיצור שלי הם זכרו טקסט אחר,
 אחר, שם אנשים רעילים רשו לבלה.
 נוצ'ה נייגו יעו וניו אה מסר נשכ יעו שנינו: אם אבן
 שך או אמינו מושפחתי שך יש בזיני, אה לא זכרן אונצ'ין
 או אמינו כזי אונצ'ין אלו ארצ'יו. פשוט גאנו אלו בזינין כמו
 שולא וככו שניכס גויו מאלכים. אני ממליץ מאז על נוצ'ה
 אלו מושפחתי זכס נמאצי אלו נמכרים שלי אלו אלו אלו
 כזי זכס אונצ'ין זכס אלו אנשים עם פיצור שלי הם קרוב
 לא בני אדם.

יום אוריינטציה לתחום הפיגור השכלי השתלמות ייחודית לצוותי מסגרות ברמלה ולוד לתחילת שנה

ההשתלמות היא תולדה של צורך שעלה מצד הרשויות
ובוצעה ע"י מכון טראמפ.

בהשתלמות השתתפו כ-150 אנשי מקצוע מדריכות, סיעות, מטפלות וגם מלווי הסעות מרצף השירותים בקהילה בערים רמלה ולוד. ההשתלמות נערכה בקמפוס השפלה שברמלה לקראת פתיחת שנה"ל תשע"ב וכחלק מהיערכות בתי הספר והמסגרות בקהילה, וכללה בין השאר: הרצאות של ד"ר בני הויזמי ממכון טראמפ, ואורי גאון, מנהל מע"ש בית אקשטיין ברמלה. כמו כן הוצגו סרטונים וסדנאות אשר חלקן הונחו על-ידי צוותי העו"סים מהמחלקות לשירותים חברתיים ברמלה ולוד.

קרן שלם סייעה בתכנון ומימון ההשתלמות.

מי מתנדבת למועדונית? הסתיים קורס ייחודי למתנדבות מועדוניות ילדים עם צרכים מיוחדים באלעד

כ-40 מתנדבות בגיל 22-12, השתתפו בקורס המכשיר אותן לעבודה עם ילדים עם צרכים מיוחדים. הקורס, ביוזמת המחלקה לשירותים חברתיים באלעד, יועד למתנדבות מועדוניות שבת, הפועלת זו השנה השביעית, באמצעות המחלקה לש"ח, ולמתנדבות מועדוניות יומית המופעלת על-ידי עזר מציון, זו השנה השנייה.

בקורס, השתתפו טובי המרצים במגזר החרדי, אשר גויסו להדרכה על-ידי מכון מגיד. באירוע פתיחת הקורס השתתפו ריבה מוסקל, מנכ"ל קרן שלם, המפקחת אסתי ברבש, נציגת משרד הרווחה, השייכת לצוות שהגה ויזם את הקורס ויסמין ריימונד, נציגת המחלקה לשירותים חברתיים באלעד. הקורס בוצע במימון קרן שלם

חושבים ביחד.

מפגש עם מוסדות מכשירים

בחודש דצמבר 2011 נערך מפגש מיוחד בין ועדת פיתוח כוח אדם של קרן שלם, בראשותה של מנהלת השירות לטיפול באדם עם פיגור שכלי, ויויאן ארון, לבין נציגי המוסדות המכשירים, המבצעים את קורסי קרן שלם מדי שנה. במפגש השתתפו גם ד"ר דליה ניסים, המפקחת הארצית לניהול תורה ידע והדרכה באגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי, נציגי מכון טראמפ, מכון מגיד, מכללת דוד ילין ובית-הספר המרכזי לעוסקים בשירותי הרווחה.

המפגש עסק במגוון נושאים הקשורים למגמות וכיוונים בנושא ההכשרה וההעשרה של העוסקים בתחום הפיגור השכלי במגוון התפקידים, הוצגו הרציונל והמודל לבניית תוכניות הלימודים השנתיות של קרן שלם ועוד. המשתתפים בדיון העלו את הצורך בשיתוף המידע ביניהם וכן עלה הצורך בבניית מאגר מרצים עם דגש על מגזרים ייחודיים.

הדרכת שותפי תקשורת של אנשים עם לקויות שכליות וצרכים תקשורתיים מורכבים

מחקרה של ד"ר טל לבל, החוג להפרעות בתקשורת
הפקולטה למדעי הרווחה והבריאות, אוניברסיטת חיפה
בשיתוף עמותת אלון בית נועם

הצלחתן של אינטראקציות, בהן משתתפים אנשים המתקשרים בעזרת תת"ח, תלויה במידה רבה באסטרטגיות ובתמיכות שהם מקבלים משותפי השיח שלהם.

המחקר עוסק בהערכה מעצבת של תוכנית הדרכה למתנדבים בשנת שירות ובשרות לאומי, שפעלו כמלווי תקשורת לחניכים בבית נועם, מרכז יום לבוגרים עם מוגבלויות מוטוריות וקוגניטיביות בדרגות חומרה שונות, אשר רבים מחניכיו חווים קשיים משמעותיים בתקשורת. מרבית הפעילויות בבית נועם מתקיימות במסגרות קבוצתיות, ולפיכך עלה הצורך לאפשר לחניכים שאינם מדברים, להשתתף "ולהישמע" בהן.

תובנות: תפקיד מלווה התקשורת מחייב כללי התנהגות שבחינתם נדרשת מעת לעת. תפקודם של המתנדבים בתחום התקשורת תלוי בהדרכה ובמעקב אחר היישום. השינויים שחלו בתפיסות ובהתנהגויות שלהם כבני שיח וכמלווים הנם תוצאה של מתן 'דוגמא אישית' (מודלנינג) בכל עת ובכל מפגש ובמקביל של ההדרכה המובנת. בכדי שהתוכנית שנחקרה תתאים להטמעה במסגרות נוספות של אנשים עם מוגבלויות שכליות חשובה ההבנה של הצורך בתפקיד של "מלווה תקשורת" כדרך מאפשרת לקיומה של תקשורת. חשוב ביותר שילוב חברתי ברמות השונות ובקבוצות הטרוגניות.

קרן שלם סייעה במענק למימון המחקר.

מלווי תקשורת בפעולה "מבינים אותי" (צילום: טל גליק)

דימוי עצמי ושביעות רצון מעבודה בקרב נשים וגברים בעלי לקות אינטלקטואלית בתעסוקה מוגנת

עבודת גמר לתואר שני של דקלה טוירמן
אוניברסיטת בן גוריון בנגב, בה"ס לעבודה סוציאלית
בהנחיית: ד"ר דורית סגל-אנגלצ'ין, ד"ר אורלי שריד

מחקר זה נועד לפתוח לאוכלוסיה זו פתח אל השיח המגדרי, במגמה להגביר את המודעות בקרב נותני השירותים, לחשיבות הבדלי המגדר בניהם ולתרום לשיפור השירותים התעסוקתיים הניתנים להם במקומות העבודה המוגנים בפרט, ובמקומות העבודה הנוספים על פני הרצף התעסוקתי בכלל. המחקר הנוכחי, בדק את ההבדלים בין נשים לגברים בעלי לקות אינטלקטואלית המשולבים בחמש מסגרות מוגנות - מע"ש (מרכז עבודה שיקומי) של עמותת אלון ישראל, בדימוי העצמי ובשביעות הרצון מהעבודה ומהשכר. בין המלצות המחקר, לקיים הדרכות לצוות המע"שים על מנת להגביר את מודעותם לתפיסות סטריאוטיפיות אשר מביאות ליצירת אפליה בלתי מודעת בין גברים לנשים כגבריות, ובכך להרחיב את תחומי העיסוק שלהן. לבנות וליישם תכניות להדרכת משולבי המע"ש עצמם בנושאים מגדריים ולבנות וליישם קבוצת העצמה נפרדת לנשים.

קרן שלם סייעה במענק למימון המחקר.

ניתן לקרוא את המחקרים במלואם באתר הקרן

כנס 'כמוך' - כנס ראשון במגזר החרדי- דצמבר 2011 - התגייסות, הישגים ושיפור במעמד האדם ה'מיוחד'

התגייסות מרשימה של כלל הארגונים והגופים הפועלים למען בעלי הצרכים המיוחדים, בקרב הציבור הדתי והחרדי במסגרת כנס "כמוך" הראשון שהתקיים בבנייני האומה בירושלים. זאת, לאחר שבשנים האחרונות עלתה משמעותית המודעות וההבנה לצרכי בעלי המוגבלויות. באירוע ראשון מסוגו התכנסו כאלפיים מתנדבים, פעילים ובני משפחות, עמותות וגופים אשר עוסקים בטיפול באדם ה"מיוחד" והאזינו להרצאות שנושאים אחד - שיפור ותמיכה בבעלי הצרכים המיוחדים בקרב ציבור שומרי המצוות.

לצד אנשי מקצוע מהשורה הראשונה, השתתפו גם שרי החינוך, הרווחה והבריאות שהעלו על נס את הפעילות החרדית והדתית למען אנשים עם מוגבלויות. בכנס צויינה קפיצת הדרך המשמעותית בהיקף העשייה של המסגרות הנותנות מענה לצרכים הייחודיים של המגזר.

קרן שלם סייעה במענק להפקת הכנס

'משפחה ונכות' יום עיון אקדמי במכללת ספיר, דצמבר 2011

150 אנשי מקצוע מתחום העבודה הסוציאלית, חינוך, פסיכולוגיה, שיקום ובריאות, הורים לבעלי צרכים מיוחדים וילדיהם וסטודנטים לעבודה סוציאלית השתתפו ביום עיון מיוחד שנערך בבית הספר לעבודה סוציאלית במכללת האקדמית ספיר. האירוע, שהתקיים ביום הנכה הבינלאומי, אורגן בשיתוף קרן שלם, משרד הרווחה והשירותים החברתיים, המוסד לביטוח לאומי ומשרד הבריאות. מטרתו, פתיחת צוהר לעולמה של משפחה המתמודדת עם נכות או מחלה של אחד מבניה. במסגרת יום העיון, הוצגה החשיבה האקדמית והמחקרית על ידי מרצים אורחים ומרצים מסגל בית הספר לעבודה סוציאלית.

באירוע התקיימו 4 מושבים: התמודדות משפחות עם בן משפחה בעל נכות נפשית, ילדים והורים במציאות טראומטית משותפת, 'הורות אחרת' במסגרתו הוצג מחקר על הורים עם פיגור שכלי שמומן על-ידי קרן שלם ומושב שהתמקד באנשים עם נכות חושית והוריהם. יום העיון נחתם במושב 'התקשורת כראי וגשר לעולמן של משפחות המתמודדות עם נכות' בהשתתפות יוצרת הסדרה "פלפלים צהובים".

קרן שלם סייעה במענק להפקת יום העיון.

'תשמע קולי', בכנס חומ"ש השמיני פברואר 2012

כ- 700 עו"סים ואנשי מקצוע מתחום השיקום, התכנסו בשני ימי הכנס הארצי השמיני - 'שיקום- פריצת דרך בראי הזמן' שהתקיים בכפר המכביה ברמת גן. בכנס נערך מושב מיוחד של קרן שלם, 'תשמע קולי!', הציגו סיגל לויטה ונירי דוד שקיבלו מענקים לתזה מקרן שלם, ד"ר דנה רוט ממכון טראמפ בשיתוף עם מירב בן אבי מאגודת עמי ועו"ד ישראל הבר מנציבות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, ממציא מחקרים וסקרים המביאים את רצונותיהם, דעותיהם ומחשבותיהם של אנשים עם פיגור שכלי ונכויות. **קרן שלם סייעה במענק לסבסוד השתתפותם של עובדי רשויות ועמותות העוסקים בתחום הפיגור השכלי בכנס**

באשדוד 'מרגישים שיך'

בתחילת חודש דצמבר 2011 התקיים באשדוד, יום חשיפה - "גם אני מרגיש שיך" העוסק באנשים עם צרכים מיוחדים. באירוע השתתפו עובדי עיריית אשדוד ונותני שירותים אחרים. יום החשיפה התחיל בדוכני מכירה ומידע על מסגרות ועמותות לאנשים עם צרכים מיוחדים ולאחר מכן, באולם המליאה, ביצעו 4 בנות עם לקות שמיעה את השיר "חברים בכל מיני צבעים". לאחר דברי ברכה, התקיימו הרצאתו של יואב קריים, 'שילוב בתוך הקהילה', סרטון על השירותים הקיימים באשדוד וההצגה, בהפקת עירונית, "חדר משלי", בה משתתפים שחקנים תלמידי תיכון ואנשים עם פיגור שכלי וגם אמו של אחד מהם.

קרן שלם סייעה במענק להפקת ההצגה ולאירוע ההסברה

לוח הודעות

14.3.2012	מסיכון לסיכוי בגיל הרך - יום עיון, בית דני, ת"א
18.3.2012	קונגרס וינגייט - מושב מיוחד פעילות גופנית בקרב אנשים עם פי"ש, מכללה לחני"ג וספורט, נתניה.
22.3.2012	כנס יום תסמונת דאון הבינלאומי - הדסה הר הצופים, ירושלים
26.3.2012	יום סיור נוסע - ירושלים
15.5.2012	יום עיון למתנדבי השרות הלאומי, מתנ"ס בית אליעזר, חדרה
31.5.2012	מנהלי אגפי הרווחה מוזמנים לאסיפה הכללית של קרן שלם 'דיווח לשנת 2011' במשרדי קרן שלם, בבית דגן
5.6.2012	הכנס הרביעי בנושא 'בריאות ופיגור שכלי', רמת אפעל
26-7.11.2012	ימי עיון לעו"סים, בית הארחה, ניר עציון שריינו את התאריך!
	מידע נוסף באתר קרן שלם

קרן שלם חברי הנהלה

אלי דדון - יו"ר הקרן,
ראש המועצה המקומית בית-דגן

נציגי מרכז השילטון המקומי

בוני גולדברג - מנהלת מינהל השירותים החברתיים, עיריית ירושלים
פיני ווגמן - מנהל אגף הרווחה, עיריית חיפה
ד"ר אסתי אשל - מנהלת אגף הרווחה, עיריית אור יהודה
עיסאם מסראווה - מהל מחלקת רווחה, מ.מ. כפר קרע
אסתר עמר - מנהלת אגף הרווחה, עיריית באר-שבע
אתי גפן - מנהלת מחלקת הרווחה, מא.עמק זרעאלי
אסא בן יוסף - מנהלת תחום רווחה במרכז השלטון המקומי

נציגי משרד הרווחה והשירותים החברתיים

ד"ר חיה עמינדב - מנהלת האגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי
אבנר זקן - סגן מנהלת האגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי
אברהם מונל - מנהל אגף הפיתוח ויוויאן אזרן - מנהלת השירות לטיפול בקהילה, האגף לטיפול באדם עם פיגור שכלי
ישראל חזקיה - מנהל המחלקה לפיתוח סוציאלי, התאחדות התעשיינים
יריב מן - עוזר מנכ"ל

צוות הקרן

ריבה מוסקל - מנכ"ל
מיקי כהן - רכזת פרויקטים
שרון גנות - רכזת פיתוח כ"א, מחקר ויזמות שולמית גלעדי - רכזת משרד
אביבית בוסי - מזכירה
אפרת מידני - פקידה
גיל ניצן - יועץ הסברה ותקשורת

עריכה והפקה: **שגיא ניצן**

זאת כל החוכמה.

פרופ' שוש רייטר, אשר היתה לנו הזכות להעניק לה את ה"אות לאישיות ציבורית" לשנת 2011, קידמה ומקדמת תוכניות השכלה לאנשים עם פיגור שכלי באקדמיה. יוזמות להשכלה של אנשים בוגרים מתקיימות במספר מקומות בארץ ביוזמה ודחיפה של ארגונים, אקדמיה והורים.

כמו לכל מאיתנו, גם לאנשים עם פיגור שכלי, הזכות לבחירה והאפשרות למצוא את המקום והתוכנית המתאימה לו לתעסוקה, להכשרה, להעשרה ולהתפתחות אישית. כיום, ידוע כי לאנשים עם פיגור שכלי, דווקא בגילאי 20 ומעלה יש בשלות ומוכנות טובה יותר לקליטת חומר עיוני לסוגיו. מכללת דוד ילין, בית איזי שפירא, חברת א.ד.ג.מ., אוניברסיטת חיפה והמכללה לכישורי חיים בעמק הירדן (טבריה), פיתחו תוכניות וקורסים לאנשים עם מוגבלות שכלית ברמות שונות.

קרן שלם סייעה, לראשונה, במימון פיילוט לקורס שנתי, במכללת דוד ילין, בו לומדים לראשונה, זה לצד זה, סטודנטים רגילים וסטודנטים עם פיגור שכלי מרחבי הארץ, שהמשותף לרובם הוא היותם בוגרי תוכנית השרות הלאומי "מישלבים" ושרות בצה"ל. בשנים האחרונות הורחב מגוון האפשרויות העומד בפני אנשים עם פיגור שכלי בסיימם את חוק לימודיהם: עבודה בשוק החופשי, שירות לאומי וחלקם אף מתגייסים לצה"ל.

קרן שלם מממנת מדי שנה עשרות תקנים לאנשים עם פיגור שכלי, המשרתים בשירות לאומי, במסגרות שונות ברחבי הארץ. שרות זה, מהווה מיני הכשרה לעבודה בשוק החופשי ומאפשר חשיפה למגוון עיסוקים ותחומים.

כחמשך ההתפתחות, יש לצפות ולקוות שהתוצאות הטובות של התוכנית האקדמית, הניכרות כבר במשוב האמצע, יסייעו להכנסת תוכניות לימוד נוספות, לצד שילוב אנשים עם פיגור שכלי גם בתחומי קריירה מקצועית, זאת, לצד הסרת סטיגמות וחסמים ושילוב מושכל בקהילה בכל תחומי החיים, גם בעזרתנו.

בברכת חג אביב שמח,
ריבה מוסקל - מנכ"ל קרן שלם

טל"ג

לכל ידידינו
העושים במלאכה
בימי חול ומועד,
ופועלים לחיים טובים
לאדם עם הפיגור השכלי
ובני משפחתו

חג פסח, פסחא
ונביא שועיב שמח
חירות וחדוות יצירה

מאתנו,
חברי הנהלת קרן שלם
וצוות העובדים

'מדברים מהשטח'
קול קורא להגשת צרכים
לקורסים והשתלמויות
לשנה"ל הבאה
תשע"ג 2012-13

אתם מוזמנים להיכנס לאתר הקרן ולהוריד את ההנחיות להגשת הנושאים. בכל שאלה ניתן לפנות לשרון גנות, רכזת פיתוח כ"א בקרן שלם במייל:
sganot@kshalem.org.il

ברכות ואהבה

* תודה לעו"ס אריה סעדה מקרית שמונה, הפורש מוועדת המחקר של קרן שלם על תרומתו הרבה לקידום העיסוק האקדמי בחקר הפיגור השכלי, וברוכה הבאה - עו"ס שרית רחמים - מירושלים.

* בהצלחה לעו"ס חיה פישגרונד - ראש צוות, מרכזת תחום נכויות עם סיום עבודתה ברווחה בחולון ותחילת עבודתה בקרן לפיתוח שירותים לנכים בביטוח הלאומי.

* תודה וברכות לפורשות לגמלאות ברחבי הארץ - בטי נאור - מנהלת מע"ש אשדוד, לעו"סיות, מרכזות תחום פיגור שכלי ונכויות במחלקות הרווחה - נילי אפלבוים - רמת השרון, אדית דבי - הוד השרון, צופי וולפסון - אור יהודה